Bykə bejiin proletaarinar negədegty!

Buriaad-Mongoliin

YNEN

BK (b) namiin B-M. obkomoi ba B-M. resp. TK bolon yiledb. ebleltənerai B-M. zəbləlte emnəkte edər byri nifteigdene. 1 ... zilde garça baina.

1933 onii Janvaari 8 edər

№ 7 (864)

Zakiin yne: ... Duguar nomerai yne 5 mun.

Ekin, dunda surguulinuudiin tukai BK (b) Namiin TK-iin togtooluudiigi bejelyylkiin tələə temeceke

Ekin, dunda surguulinuudiin tukai BK (b) Namiin Təb Komiteediin 1931 onii sentiaabriin 5 da ba 1932 onii aavgustiin 25 da gargasan tyykete togtooluud bol manai surguulinuudiin kedelmeriiin gol gol dutamaguudiigi usadkaza, socalisimiigi baiguulagçad bolko zaluu kaadruudta zeləşə ygei çukala şinzelki ukaanii yndesenyydiigi olgurlan ekə tylkiyyr baisani ken bykən de medeeze iimees ene togtooluudiigi darukanaa zyilçələn gyicedkeze ekiin, dunda surguuliinuudiin kedelmeriigi namiin zaabariiar şinedken baiguulka jabadaliin agua jike udka çanartaini arcaa ygei.

Gebeç, ekin, dunda surguulinuudiin kedelmeriigi BK (b) Namiin togtooluudiin josoor şineden baiguulka kedelmeri manai Buriaad orondo aalikanaar jabaza baina. Odoo kyrtele buriaad surguulinuud boi tərəlki kelen deere biçegdesen programma ygei kedelmerilsəər. Ene uçar bol Buriaad oronii olon'ki surguulinuudiin kedelmeriin şinedken baiguulagdaa edii, surguuliin kedelmeriigi todo sonor bişe, əərəə bytekede naidaka josoor jabuulza baisaniigi gereçelne. Ziliin kagas kyrtele jamarç programma ygeigeer kedelmerileze baika testeşe ygei kereg. Buriaadiin kebiel, gegeerelligi erkilke aradiin komissariaad kojor bol tərəlki buriaad kelen deere biçegdesen programmiigi darukanaa kebien gargaka ujalgatai.

Surguuliin kagalkan kedelmeriigi emkidkeke jabadaliin basala kede keden jikecken dutamaguudtai baisaniigi kedee nitagudaas oroson biçegyyd iltkelene. „Ekin, dunda surguulinuudiin suralcaliin kedelmeriigi emkidkeke gol majag bolkoi kubiiinda ygei katuu togtoi suragçagaantai tus bələgtei keçeeliin tuskai togtomol raspisaaniiaar keçeel (yreeg) kiize bolka" gesen BK (b) Namiin TK aavgustiin 25 da gargasan togtooi dotoroo ile todoor zaasan baina. Ene togtooi bol Buriaad oronii kede keden surguulinuudta odoo kyrtele gyicedkegdee ygei. Yligerlebel Deede Vdiin doloon ziliin Buriaad surguuliigi abça yzebel: ene surguuli bol keçeeliin raspisaaniiai bolboç, yyniigee ogto barimtaldag ygei tuşaaldasaarani kedelmerileze, baidag baina, şaltagaani bol (us surguuliin bagşanarani dutuu deerees zarim keçeelyyd tasaldadag azai, Gekees gadana, politeeknigiin azal ba tərəlki kelen kojəriigi zaadag 2 bagşanarani gegeereliigi erkilke aradiin komissariaad ba gegeerelçyydiin yiledberiçenii eblelin məziin tasag kojoriin zygees 2, 2 saraar kedee aimaguudta jabagdəze bol kedelmeriees -tasalagdasan. Gadana tus surguuli bolboi ziliin kedelmeriiin tesəbtei bolboç, ene tesəbəə kelteibəri bolgon barimtaldag ygei, surgagçaduud tus byridee 10—konogiin tesəb ba keçeel kiike konspeegte (jamar keçeel kiikee tobçoor tesəbləsen ten deg) zokiodog ygei gyiced beledkel ygei keçeeldee jiredeg, keçeeldee kozomdodog (Gatabin, Oçonin, Reiter ba tedenii keçeneen beledkeltei keçeeldee jireze baisaniigi kenç şalgadag ygei baina. Suralcaliin kedelmeriigi iime zadarkaigaar emkidkesenii eceste Buriaadiin doloon ziliin surguuli bol surguuliin suralcaka ziliingee 2 dugaar derbəniii nege kubiiin programmiigi nyydte zaraka ba suragçanariin baira baidaliigi kaikarkaa ygei jabadaluud olon baisaar azai.

Gegeereliigi erkilke aradiin komisariaadiin kamar doroni baisan ba Buriaad oronii busa niite surguulinuudta zişee bolzo baimaar Buriaadiin doloon ziliin surguuliin BK (b) Namiin TK-iin surguuliiin suralcaliin kedelmeriigi emkidkekiin tukai togtooluudiin kedelmeriigi surguulinuudiin kedelmende ene keregiin byri sula baisan kelcee ygei bolno.

Surguulinuudiin kedelmeride baisan çukala dutamaguudiin basa nege zyiligi temdegleebel, surguulinuud bol odoo suralcaka nom, debter ba karandaşaa tusalamza ygei baina. Mən Deede—Vdiin Buriaadiin doloon ziliin surguuliin 32 suragçanartai 6 dugaar angida tyyke ba niitiin baidaliigi suralcaka negeç debter ygei. Koriin aimagiin kezengiin somonii zişee bolko surguuli bol programma, tərəlki kelen deere keblegdesen nom debter ba caarsa karandaş ygei sauza baina gene „Yneeniii" tuskai biçegçe korioos megeecesen baina.

Basa olon niite surguulinuudta yliger zişee bolko josotoi dursagdasan kojor surguulinuudiin kedelmeride ende temdeglegdesen dutamaguud bol manai Buriaad oronii ekin ba dunda surguulinuudta BK(b) Namiin TK-iin togtooluudiin ton kangalta ygei bejelyylegdeze baisaniigi gereçelne.

Surguulinuudiin tukai namiin togtooluudiin iime muugaar gyicedkegdesenii şaltagaani juub gebel Gegeereliigi erkilke aradiin komisariaad ba aimagiin gegeerelin tasaguud bol surguulinuudta odoo kyrtele zokiko todo nigta udarıdalga əgçə çadaka ygei, engeerkedee ziliin ten boltolo tərəlki kelen deere biçegdesen programma ba keregtei nom debter g. z. olgoo ygei, namiin tyykete togtooi bejelyylke jabadalda nazagai kolrogoor kandaza baina. Kojorto nutagiin nam, yiledberçeenii eblelyyd ba olon niitiin emkinyydiin zygees surguuliin kedelmerido sanal bodol zokiko zergeer tabigdana ygei. Gurbada, suragçanariigi surguuliin kedelmeriees tasalaza busa eldeb niitiin kedelmeriide tataza baisan baina.

Surguuliin tukai BK(b) Namiin TK-iin tyykete togtooluudiigi bejelyylke jabadal bol, ene keregiigi erkilze baigaa kegelmeriçed ba alban gkzaruudaas gadana basa nam koms. yiledb. eblelyyd ba mən zəbləlnyyd ynen şudargu erketen byxenii ariuun ujalga mən. Manai Buriaad oronii surguulinuudiin kedelmeriigi namiin togtoolçolon şinedken baiguulka jabadalda jikeken dutuu dunda zyilyyd baisaniigi darukanaa dobtolon usadkaka zailaşa ygei.

Iimees gegeereligi erkilke aradiin komisariaad ba aimagiin gegeereliin tasaguud bolbol sagiituudiin suralcaliin kedelmeriin jamaraar emkidkegdeed baisaniigi darukanaa ankaran yzeze ene kedelmeride cokom bii dutamagnudiigi darukanaa usadkaza, surguuliin kedelmeriigi şinedken baiguulka jabadaliin kurdabçalaliigi tyrgedkeke josotoi baina.

Surguuliin ali bykii keregleylyyiigi tooko ygei, surguulida tusalalcakaas zugdaka g.z, jabadaluudiin kedee nutaguudiin emkinyydiin zygees yzegdeze baidagiigi eris şuud usadkaza, olon niitiin sanal bodoliigi surguulinuudta tusalalcaka jabadalda elsyylen tabika zailaşa ygei çukala.

Surguulinuudiin kedelmeriin çanariin tələə temeceke temecelde gabşagaiçalan elsejaa.

Namiin togtooluudiigi ese keregseegçediigi butacokiko

Kezengiin zişeete surguuliin baidalaas

Kori. Kezengiin somonii zişeete surguuli bol suragçanaraa niitede tusatai azalda surgaka keregiigi sainaar yyskeze baina. Tus surguuli bol 4 verstaagtai bolood, 3-4 ba 5 dugaar bələgiin şabinar avtomobili, mori, terge g. z. modeeliuudiigi modoor darkalana. Basa 1 ba 2 dugaar bələgiin şabinar çadakaa, medeke jumaanuudaa şabaraar kiideg baina.

Surguuliin dergedeki gazar tariaalangiin azal bingahiin kərəgtə mən anzalanaad bii. Surguuliin dergedeki tariaalangiin gazarta kartaavka, morkoovi, repe g. m. engersen zilde tarigdasan baina. Odoo şabinar bol takiaa ba tuulai əskeberilke azal jabuulna.

Surguuliin dergede ulas teriin surguuli togtozo, 4 ba 5 dugaar belegiin şabinar suralcadag baina.

Surguuliin dutamaguudiigi iler- kelbel: surguuli bol tərəlki kelen deere keblegdesen nom, debter ba programma ygei, caarsa, karandaagaar jike dutamag gereni zasagdaa ygei, beledkegdesen tyliee ygei baina. Iime dutamaguudiin ulamaas suragçanariin surguulidaa kandaca sula.

Tus surguuliin bagçanariigi idee koolİin zyilyydeer kangaka jabadai keteruui muu. Kezengiin Stalinii neremzete komuunda, Azaça Kezenge ba Kaarl Marksa gezee kolkoosnud bol bagşanartaa əke josotoi makanii noormonuudiigi egedeg ygei baina.

Yynii ulamaas bagşanarani koosoor suukiingaa tuilda kyrekedee kubcasaa kudaldaza ideke juma absan uçaruud yzegdene.

Nutagiin nam, zəbləliin emkinyyd ene keregte ankaraltai ogto tabina ygei. Dulma.

Ese keregseegçedte eris keseelte yzyylke

Jaruuna. Viitimiin somonii Jaciin ekin surguuli bol ene zilde 3 bagşatai. Ene bagşanar bol Jaciin arteel ba Viitimiin selpoo kojoroos idee kool ba ed bama abka josotoi baisan. Gebeç, tus bagşanar bol ogtiaabri nojaabri saranuudta durgadagça kojor ediin kenceşyg juma abal ygei, idee kooloor alkabtar muu baina ba gadana nojaabri sarada 10 konogto byrgee kaia usanda şaneze dezeekoolood baizai. Tus bagşanar bol ogtiaabriingaa noorommoo absan 6 kilo gurilaar odoo kyrtele kool klize baina. Surguuliin ebilkees koişo Viitimiin arteel bol bagşanarta kagas kagas kilo toso əgsən ba bagşanar bol 10 konogiin 5 dani makagii 5 dani tokoroid kyize kooloo ygei suuna. Surguuliin erkilegçe B. D. Cerenzabiin gegçe bol iime baidaltai baisanaa arteeliin tyryy Syltimiin, selpoogiin tyryy Sodnomiin gegçede kede keden dakin medyylsen bolboç, tede bol əəsədee argaa bidereze yzegtii, ekə juma ygeibdi gedeg baina.

Gadana baidaltai baisanaa surguuli bol nojaabriin ekinii yjede aimagta medeecesen bolboç, odoo kyrtele aimagaas jamarç ankaral tabigdaa ygei baina. Surguuliin şabinarai idee kool byri muu. Şabinar bol zarim edər idee jumatai, zarim ederyydte kooson baina. Suragçanariin erkilkanaas toso erikede, arteeliin tuşaaltan bolbol toso ygei gebdi gezeer baina.

Surguuliin keregleyydiin iimeer kangaagdaza baisani teseşe ygei kereg mən. Surguulinuudiin tukai namiin TK-iin togtooluudiin bejelyylke jabadaliin zasagiin gazariin zygees surguuliin keregseeke ygei baisau emki baiguulganuudta zokiko kemzeenyydiigi darukanaa abka josotoi baina. Gaikagça negen.

Tariaabeledkeliigi şiidkeke

Karmaandaa namiin bileedtei „komuniista"—niudarganaas ajuultai

Niudargaçuudiin esergyycelgiigi butacokiko jabadal tariaabeledkeliigi kangana

(Kiaagta, Baga Kudariin toskon) Tus toskondo tariaa beledkeliin kampaani ton buzagaigaar jabaza baina. Dikaabri 20-nii medeegeer tus toskon ziliin tesəbiigi 46,8% gyicedkesen jau aimag dotoroo ton syylde jabasan baina.

Iime buzagai jabasanii yndesen şaltagaan juub gebel: enççiin ba kolkooçonii bolon zarimdaa namiin geşyydiin dunda niudargaçuudiin neleen ton jike baisanaas iime bolzo. Tus toskonii zəbləliin tyryylegçees tariaaçad tariaa ygei gene geze kariuucaza baina. Namiin yyr ba zəbləlyyd tariaa beledkeliin kurdabçalka, tesəbiigi darui gyicedkekiin kemzeenyydiigi abaa ygei əərəə bytekiin guriniin şugamaar orozoi. Niudargaçuudiin gederge tataka, esergyyceke jabadal ulam delgeresen baina.

Namiin yyriin cuglaanii zəbleke zyilde tariaa beledkeliin jabaca tukai zyil bolgozo kelceke gebel, namiin yyriin sekritaar Buklaanov eris arcasan bolboç tende baisan naidalgaan zyil bolgozo tabiuulsan baina. Gebeç zəbləliin tyryylegçe josotoi bodoto baidaliigi ilegelen gargaza egesen ygei, ene tere şaltaganuudiigi durasaza jerənkiidee kooson ygeer engergesen ba mən tus tus tesəguudta tariaa beledkeliin udaridakaar tomilogdoson komuniistanuud jamar jabaza, jamar dutuu zyilyyd baisaniigi todorkoilon kelezə əgebə ygei.

Nam zəbləliin emkinyyd kooşçonii ba enççiin ygeiteei dunda çadaltanii dunda nebtereliin kedelmeriigi cegnee ygei deerees sanal bodoloo tabina ygei baina. Kari namiin yyriin sekritaar Bakaanov bol, nebtereliin kedelmeriigi jabuulsanii tusa ygei geze keledeg baiba. Mən ene sekritaar zerbee niudargaçuudiigi kabçaa,ka ba bol „nuglaa" bolko gezekelene.

Anka tariaa beledkeliin tesəbiigi tus tus a luudta kyrgekedee japanç nebtereliin kedelmeri ygei geer imagta zakiraanii josoor kyrgebe. Mən kantragtaaciigi yndesebolgoo ygei, angiin talagi karna ygei, jere ga byrikes 1½ c. abka eze tabisanii yyces, bajan talani tabizai baina, ... tokai tuşaasan faakta bii.

Ene toskonii zarim selieenyydte tariaa beledkeliin ogtiaabri tabanaas koiço zogsooson baina. (Dyngyi, Pokroovka, Asuuk g.m.) Toskonii zəblel enyyniigi medeeser baiza jamarç kemzee abaa ygei, selieeniin naidalgaan zaabari əgəə ygei jaına.

„Burgostoorg" geze kolkoos tariaa beledkeliin tesəbiigi araikan 20 kubi gyicedkebe. Ene kolkoos byridkel medeegi korto zoriigoor jabuulaa ygei ba avansa əkedee niudargaçuudiin tegşedkeliin josoor anan byride kubaaza egəbs. Naidalga tanar Sandoovska ba Apolzenovuud tariaa beledkeliin tesəbiigi daruk kurdabçalka tukai kemzee abaa ygei, kari „tariaagaa çadaka zergeer tuşaaka bolko" geze zaabariegesen baina.

Tariaa ygei, tariaa beledkeliin bişe geze keledeg niudargaçuudiin ba tedenii aagintanuudiin ygiigi Baga Kudariin toskonii bodoto baidal gederge buta cokino. Odoo B. Kudarada tariaa beledkeliin tesəbiigi 3 tasaguud 100 kubi gyicedkebe. Iime emkinyyd ene buzagai esergyy tesergyy baidaliigi cəm medeke baibaç nam, zəbleliin şugamiin talaar kemzee abaa ygei, enyyniigi ebsen kylieeze baiba.

Syyliin yjede B-Kudarada tariaa beledkeliin kurdabçalka tukai kemzee absanii açaar baga zerge kubilalta bolzo baina. Baga Kudariinkid ene kubilaltajaa ulam bekezyylze tariaa beledkelee janvaari 10 kyrtele gyicedkeke josotoi. Mən angiin niyde sokordoson, tariaa beledkeliin tələə bolşoviigiin katuu zoriigoor temeceze çadaa ygei „komuniistanuud" tukai zokiko şugamuudaar çanga kemzee abka josotoi baina.

V.

„Ulaan-Kutankiin" juunda kozomdoob?

Bəokonii aimagiin Ongoi-Kutankiin „Ulaan Kutanka" geze arteel tariaa beledkeliin tesəbiigi dikaabri 25-nii medeegeer arai 41 kubi gyicedkebe. Iime buzagaigaar kozomdosonii gol şaltagaani ene arteelde angiin daisad şurgaza orood koro saad kiize baisanaas bolzoi. Ziseelebel: Vasiliin Piroon urida cagaas 29 on boltor Mantagiin Mankaigi zarasan, arteelde orosoor katuu daabarida oroson baina. Malain Markai niudargan, 29 on boltor Çemiiziin Yn. gegçiigi zarasan ba basa katuu daabarida oroson kyn. Makuutiin Tərmerken geze Turakaanda zaruulsan bandiidiin gergei, kybyyd baina.

Edenyyd bol ali bolkoor saad koro kiikiigi oroldozo ba kiize baina. Yasiliin P. gegçe tariaa Kuriaalgiin ba beledkeliin yjede eeçən bişe aad araikan 10 edər kedelmeri kiisen baina. Edener kedelmeriin jike teleg boşuu jabaza baikada kolkoosiin geşyydte arki nulgaza çələə ygei baisan. Ene Piroon bol sogtoson olon kynyydte „Taban ziliin tesəbiigi ede ykemernyydç tabinç zilde dyyrgeke ygei" geze kelesen baina.

Ene arteelaas angiin daisadiigi 10 tukai kynyydiigi ceberlebeç, bulta bajad, deeremçed ylebe, Edenyyd bol tus arteeliin tyryylegçe Teləəkenii gegçiin əmeglən kalkalaza baisan baina ylebe, Teləəkenii bol azal kedelmeridee şudargu jabaza baisan geşyydtee şagnal olgoo ygei karin goldo, gertee zaiza jabasanda jike çələə əgeze maka, taika, ed baraa egesen baina. Ynekeeree gabşagaiçuud: Baliburiin, Şiitaviin, Erencein g.m. jike muu zergede baisan, edeniigi karaza keregseeze baisan kyn ygei baina.

Nam zasagiin togtooliin josoor cokison tariaanii 10-15 kubi geşyydte avaansiin josoor əke josotoi aad ene zaabariigi buzagaigaar kazailgaza cokison tariaanii 60% imagta kynii toogoor niudargaçuudiin tegşədkeke josoor əgezei.

Tus arteeliin duunda sojol gegeereliin kedelmeri zəe jabuulagdaa ygei baina. Geşyydeni əərilngee Buriaad-Mongoliin şine yseg biçegiigi medeke ygei ba mən orosoorç medeke ygei baina. Arteeliin udaridalgai ene çukala kedelmeriigi jabuulkiigi keregseeze ygei əərəə bytekiin gurimaar tabiaad baina.

„Ulaan Kutaankiigi" angiin talaar sain şalgan yzeze ende şurgan oroson angiin daisadaas şuud ceberlen kolodkozo ba mən angiin boraliu etegeedyydiigi ebertee kalkalan baisan Teləəkenii gegçiigi uradaka gazaraasaa kolodoozo, arteeliin udaridalgiigi sairuulza tariaa beladkeliin tesəbiigi gyicedkekiin tələə kolkosçonii sanal bodoliigi emkidken kanduulza tesəbiigi darui gyicedkeke josotoi.

Yneniii brigaada Dolijoon Madasoon

Oiriin 10 konog dotor eris kubil ulta kiike

Aga, tus aimagiin arisa beledkeke kolboon bol, ual tesəbee 100 kubi gyicedkeze çadaagyi baina. Tomo arisa 14525 kesegiigi beledkeke josotoi aad, dikaabri 20-nii medeegeer 75 kubi gyicedkebe, zize arisa 30000 aad, 57 kubi gakain arisa 700 aad, 50 kubi nokoin arisa 350 aad, 80 kubi gyicedkebe.

4-ki kvaartaliin tesəbiigi jamarçaar gyicedkeeb gekede, tomo arisa 2600 kesegiigi kuluu „103 kubi zize arisa 13780 aad araikan 32 kubi gakain 40 aad 138 kubi ba nokoin arisa 180 aad" 30 kubi gyicedkeed baina. Ilangajaa zize ba nokoin arisanii beledkeliigi zigşyyriteigeer, tasaldulza, ene çukala kampaanii deere ebseşe ygei gyicedkeliigi karuulba.

Tus kolboonii ketelbərilegçe nekədiin əmənəəs baga bişeer teempeljə jikedkeliigi bodomzolkoor barimta labtai garaad baina. Syyliin 10 konog dotor opiratiiv kedelmeriigi jabuulza çadaagyi juum bol, prolitaariin zasagiin udira baga bişeer kariuucakabdi geze medeke ba ene kolboonii udaridagçadiin zygees keçeneen bolşoviig teempiigi keregleze çadasanii yndeseer şiidkegdeke kereg bolbo.

Namiin aimagiin KK-KTJ-ee bol, əərilngee şataar zokiko kemzeenyydiigi ababa, limees tus kolboonii kedelmeriçediin epiratiiv teempe abkani odoo əderiin zorilgo bolbo. Yn.. Br. Cerenii

KOLKOOSIIN OLZIIGI ZƏBƏƏR KUBAAKA

Kolkoosiin olziigi zəbəer kubaaka jabadal, kolkoosiigi bekizyylke jabadaliin nege jike salbari mən Əngərəgə ziliin kolkoosiin olzo kubaaka jabadalda tuiliin jike aldaa juub gekede, iime baika juma, zişeelbel, kolkooşçoto odoogiin kubaakadaa jamarç kolkooşçonii kubaalgada ygeigeer zapisavar pravleeniiin kanciilaarta suusan kədəl mələmeriçed, nigtalan bodogod əəsədee kubaasan azai.

Kolkosiin olzo kubaaka jabadalda beledkel jamaraar kiigdeze baisaniigi şalgaza yzesenii materiaalaar juu karuulza bainab gebel, odoo ziliin kolkoosiin olzo kubaaka jabadalda urida kiigdeze baisan kədəlmeri ygei; gancakan niite kolkoosçon bişe kolkoosiin kubaasuudiin brigadiruudç odoo ziliin olzo kubaariin gol zyilyydiigi medene ygei, mən odoo ziliin olzo kubaakadaa niudargaçuudiin tegşedkeliigi usadkaza kolkoosçonii azaliaasaa zergeer teləke gesen zorilgiigi medene ygei.

Ene jabadal bol, gazar tariaalangiin Arkomaadiin ba kolkoosiin teb gazariin togtooliigi odoo kolkoosnudta ergəneer zəblen olgoko jabadaliigi joson tediigeer engergəəsesen, gerçelkenii olzo kubaaka jabadaliin zorilgo ulas teriin çanartai asuudal mən, kolkooçon bişe kolkooşçonii kelkeliin talaar bekizyylke jabadalda şiidkekii udka çanartai geze kolkoosçodto ailadka kəregtei ygei baisan.

Ene kolkoosiin zaabariin baibaç, kolkooşçonii avaansa əke jabadaliigi kudalaar kuibuulsan jabadalii bii. Selengiin aimagiin ton jike, Staalinii neremzete kolkoos bol, kolkoosçodooo ton jike, Staalinii kolooor avaansa əkedee kolkoosiin byteeçiin byridkel ygeeer jabuulsan baina, dooro zagadasan zişeenyydte: ekener kolkoosçon Zambiin 30—kedelmeriini ederte 40,12 azalta eder kedelmerilesen ba ene 30 kedelmeriin eder stolovoos 31 ydiin kool (obieed) abasan baina, negeede kolkosçon ekener Zamsaranii gegçe 26—eder 27,08 azalta ederiini kedelmerilesen ba stolovoos 30—ydiin kool abasan. Gabşagai ekener Çagdariin gegçe ogtiaabri sarada 36—azalta ederteii baiza amlaaraas 26,5 kilo talka ba 3,5 kilo maka absan, kolkoosçon Ceren gegçe ogtiaabri sarada kamta 26 azalta edertei aad ambaaras ton jike kool kynesen 60—kilo talka ba 5,5 kilo maka abça idesen baina.

Olzo zəbeer kubaaka jabadaliin nogoo yndesen zyil bolbol, kolkooşçon bykenii bykeli zildee tegşeereze byteen azallasan azalta ederiigi zəbəer ba cag dotoroo byridken temdegleze baisanaas bolko josotoi.

Enyyntei kamta olonki kolkoosnudta byridkel medee joson tal tiin muugaar tabigdana. Mən ederees dursagdasan „Staalin „Komunada azalta ederiin toocoo byridkeliigi 10— konog byri medeemuud abça jabadag, azaliin debterbol, Kolkoosçondoo bişe brigadiriin gartta jabadag, syydeni ken kediigç byteeseniigi medeke ygei baina. Iime bçidal „Ulaan Orongo" geze komuunadaa ygei. Selengiin aimagiin „Bolşoviig"geze komuunada avaansa əke jabadal nege baga sainaar tabigdaza baina, kynese kool əkeçee gancala azalta ederəər egtedeg ba azalta ederiin byridkelii bişe selengiin aimag dotoroo bişgadasan kolkoosnudaas ailesd sanaar tabisan baina uridçalan olziigi kuaaaka jabadaliin jabaca deerees ilerkeni azalta ederiin ba boro bodoliin yniigi nileed deeşelyylsen baika juma.

Mən Selengiin aimagiin „Bolşoviig" komuunii menəə zilde kubaagdaza baisan olzonii kamta 133000 təkerig, tiigeed, engərəgçe ziliinkini bol, 85000 tək. deere kubaagdasan azai. Odoo zilde azalta ederiini yne-1-təkerig 25 m, ba boro bodoliin olzo nege azalta ederte 2,3 kg. talka kyrteke ba kerbee engerəgçe ziliinkigi abça yzebel azalta ederiini yne 1 tək 40 m. ba boro bodoliin olzo 1,5 kg talka kyrtesen baina.

Zarim kalkoosnudta kolkooşçonii ba brigaadanuudiin azalta ederiin yniigi dooşo deeşeni bolgoko jabadal bol kedelmeriin udaan tergenees yndeselen, byke kolkoosuudiin azalta ederiin yniigi 10-20 kubi Selgelte bolgoson baina.

Mən Selengiin aimagiin „Erdem" geze arteeliin 3-dugaar tariaalangiin N 1 brigaadiin azalta ederiin yneni 1 tək 11 m №2 brigaadiini azalta ederiin yneni 1 tək 15 m. mal azaliin Maka synii tavaariin feermiin brigaadiin azalta ederiin yne 98 m. konimi feermede kedelmeriin brigaadiin azalta ederiin yne 96 m. ba ene arteeliin kolkoosiin olzo kubaaka jabadalda gol dutuunuudni bol: ederteriin talka əke jabadalda tegşedkeliin josoor kubaarilagdasan (Staalin komuuna ba „Sojol" arteel), azalta ederiin byridkeli kolkoosiin orosogazraas kozomdulnaç („Ulaan. Orongo" komuuna) brigaadiin ziliin yiledberiin daabriigi kiigden ygei, ilangajaa mal azaliin ba kolkoosiin kudaldaanaas oldoson olziigi kolkoosçondo avaansaar egteke ygei (zegeer ene olzoos 15 kubi gi. kubaagdaka ygei foondodo oroko ba kolkoosiin kudalgaanii gargaşiigi kangaka).

Ton çukala temdegleke uçar, olonki aimaguud bol AZK-da olzo kubaariin jabadaliigi jamar jabaaaniigi medeesedeg ygei ba toolodog ygei baina. mənəə təbiin emkinyydte baisan materiaalaar şyygeed yzebel, kolkoosiin olzo kukaari bol tuiliin aaliiar jabaza baika juma. Zişeelbel, Agiin aimagaas medeesekedee, 10/XII boltor uridçalan kolkoosiin olzo kubaaka jabadal 109 kolkoosoos araikan 43 kolkoosto jabasan, Koriin aimagta 20 kolkoosuudta, Bookon ba Zakaamiin aimaguudta tariaalanii tuşaalgiin tesəbiigi dyyrgesen kolkoosuudta yrisenii foondiigi cugluulka jabadal kolkoosiin kedelmeriin jamarç baisanii medee mənəe kyrtel ygei.

Namiin ba kolkoosiin gazariin emkinyydiin udaridalgaar kolkoosiin olzo kubaaka jabadaliin kolkooiin idebkitenigi emkidkeke jabadal bol ganca caarsan keregiin jabuulga bişe, kolkoosuudta azalgiigi ketelberilkee ba emkidkeke jabadalda kemzee abalga mən baina.

Kolkoosiin olzo kubaaka jabadal kolkoosiin bykezeke jabadaliin tesəbiigi gyicedkeke ba ulastaa tariaa tuşaaka ujalgiigi pyyrgeketei ton baricaatai baina.

BK (b) Namiin TK-iin, AKZ-iin AZK, kolkoosiin teb gazariin ba 6-dugaar Zəbleliin jike kuraliin togtooluudiigi gol barimtalan kolkoosiin olziigi kubaarilabal kolkoosiin jikedekiigi kyseke bainabdi.

I. Voskoboonikov

[illegible]

Өdər geelgetei tecmeeke

Өder geegçed, zairan zolbinuudtai gabşagai kedəlməriçəd ba kolkoosçon byrin eris kurca temecel kiike josotoi.

Өdər geelgetei temeceke kereg mənəө ədəriin çukala zorilgo mən.

Өdər geelge, zolbirolgo bol pro-litaarinariin yiledberiiin zuramiigi tasalduulka teeşe zorinulagdasan „kapitaliizmiigi dotoroo kadagalza jabagçadiin sanal bodol" mən azai. Ene bol ədər geelgeer keşeə zize -byrzyiten etegeed, niudargaçuud, komgolzoko sedkeltenii angiiin temeceliin temdeglel mən begeed ede bol socialiis azal yiledberiiigi syidkekiin tula prolitaarnartai niuucaar angiiin temecel kiike negen angiigi eder geeke, zolbirko jabadal geze olson baina.

Angiiin temeceliin iime majagiigi Leenin iigeze şiidkeberilen kelsen baina: „Angiiin temecel bol kapitaliis baidalaas socialiisamda kyreze baigaa yjde kedəlmərçen angiin aşag olzigi kapitaliismiin zanşal, yzeliigi barigça ba zəblelte ulas teesee urdiin janzaar karaze, zebləlte ulasta zaakan ba muugaar kedelmerilze tyynees mengə jikeer abkiigi oroldogço bişikan bolig kedəlmeriçedees kamaalaka josotoi."

Kapitaliis baidalaas socialiisamda kyrze baigaa ene yjede angiiin temecel bol buuraza baisan bişe, karin ulam kurcadaza, zysee kubilaza baisan tula prolitaar angiiin ene oder geelge, zolborolgotoi temeceke keregte Leeninii ene zaabari bol çukala zorilgo mən bolzo yldene.

Iime tula ədər geelge, zolbirolgo bol baruunii oportuniismiin gariin nege jike zebseg mən bolko begeed enyyntei eris temecel kiike ygei jabadal bol angiiin daisanii sybegçelelgetei ebcesen kereg mən bolko azai. Uçarni baruunii oportuniistanar bol ulas oroniigi indyysterzyylkiin udka çanariigi oişoodog ygei bojuu, ondoogoor kelbel ulas oroniigi indyysterzyylkiin kurdabçalal bol aikabtar çanga, ene bol manai ulas oroniigi kegzyylke jabadalda korotoi gedeg. Өder geelge, zolbirolgo bəl angiiin temeceliin negen temdeglel mən tula manai kurdabçalaliigi gederge tatagçaan yiledberiiin prograamiigi gyiceeke ygei saltagaan gargagça baruunii oportuuniistanariin ynen mərni mən azai

Өdər geelge, zolbirolgiin yreer manai aza yiledberinyyd deere bolko byke gaikamşag jike syid korloliigi todorkoilon ilgabarilaza karaad yzekede ton ileken baina.

Mananii B-M Respyvbligiin Kəngən aza yiledberiiin Narkamaadiin 4 gol aza yiledberinyyd deere 1932 onii 11 sariin kugacaa dotor 4831 kedəlməriiin ədər geegdesen, enyyniigi mengen cengeer cegneed yzebel 26-27 onii cengeer 103 mingan tekerrigiin byke byteeke ed tavaar bol imagta ədər geelgiin şaltagaan deerees duluu kiigdesen baina. Ene bol Sylifaad zavoodiin 1932 onii niuurta byk ebyteeke zyliin teləbləənii 103% bolko baina.

Өdər geelge bol gancakan kedəlməri deeree jiren ygei ədər cag geegeed dyyrdeg kereg bişe, tyynees ondoo nileed olon yiegdeltei baika baina şuu. Yiledberiiin byteece kaana baga bainab? ədər geelgetei gazarta kaana ed tavaar muugaar kiigdeneb? ədər geelgetei gazarta, nege aza yiledberiees nəgəə aza yiledberinyyd deere gyildegçed zoliborogçod ken bə gekede? ədər geegçed.

Zize-byrzyitenii zanşal bolno ədər geegçediin kereg yile bol odoo ziliin niuurta socialiis yiledberiiigi zadalka, sandargakiin teləe prolitaar niitetei aikabtar kurca temecel kiisen. Een bol yiledberiiin byteeciin sariin kegzeltəəs ton ileken karagdana gebel angiiin daisanii sybegçelelgede eris kariuu egsen ygei angiiin seremziigi kurcadkasan ba tabigdaa ygei gazaraa yiledberiiin byteeciin sariuu kegzəlte bol doosoo bolson ba ədər geelgetei eris çanga temecel kiisen gazaraa yiledberiiin byteeciin sariuu kegzelte bol deeşee bolson baina. Odoo enyyniigi ilgabarilan karaad yzebel Mikanliit deere kvaartal kvaartaliin yiledberiiin bytegce bol kodo deeşee bolson. Zişeelbel nege kedəlməriçenii nege ədəriin yiledberiiin byteece bol 1 dygeer kvaartalda 22,19 tək. 2 dugaar kvaartalda 24,00 tək. ba 3 dugaar kvaartalda 25 tək. iime baisan uçarni negen talaas Mikanliit deere kaadra kedəlməriçəd bol yrgelzee bairalan bekizesen, tyynii neləəni, kedeenees saja jiresen, emçiin sanal ba zanşaliigi gyiced orkioo ygei şine kedəlməriçediin dunda jike baisan begeed azal kedəlmeriiin zuram sainaar tabisan, ədər geelgetei eris kurcaar temecesenii yre mən azai.

Kerbee Sulifaat zavoodiigi abaad yzebel kedəlməriçenii kaadara bagatai, kedəlməriçediin jikenkini şine, enyyn deerees yiledberiiin byteeceni ton jikeer doosoo bolson baika jym. Ende 1932 onii janvaarii sarada nege kedəlməriçenii nege ədəriin yiledberiiin byteece bol 8 tək. 50 meng, fevraali sarada baga zerge doosoo bolson, mai sarada 12 tək. bolson ba ogtiaabri sarada 4,32 tək. kyrter doosoo unasan baina.

Iime uçar baidal bəl bişe bişe aza yiledberinyyd deere mən ileken yzegbeke baina. Kerbee Kirpiisiin zavoodto 1 dygeer kvaartal dotoroo yiledberiiin byteece 8 tək. 2 dugaarta 5,91 tək. baibal 3 dugaar kvaartald 3,72 tək. kyrter doosoo orson baina. Mən iime uçar baidaluud bol Cəkiin arasanii zavood g.m. aza yiledberinyyd deere baika baina.

Өdər geelge bol zailuulza bolko zyil, enyyntei temeceke tukai kamag byke kemzeenyyd iigi abtaba geze kelze bolko uu gekede. Ton bolko ygei baina. 1932 onii 3 dugaar kvaartal dotor byke aza yiledberinyyd deere kamta 2857 kedəlməriiin ədər geegdesen baikada, enyynde kamta araikan 23 kemzee zakiraanii talaar abtasan baina. Aza yiledberinyydiigi tus tus dooroni abaad yzebel Mikanliit deere 174 ədər geelgede kamta 20 kemzee abtasan, sulifaad zavood deere 25 ədər geelgede araikan 2 kemzee abtasan ba Kirpiisiin zavood deere 1754 ədər geelge baikada araikan kemzee abtasan ba Cəkiin arasanii zavood deere 904 kedəlməriiin ədər geegdesen baikada negeç kemzee abtasan ygei. Ene uçar baidal bol angiiin daisantai ebcesen, angiiin seremziigi kurcadkaa ygei, aza yiledberiiin zakiraanii gazaraas ədər geeke jabadaltai temecel kiigee ygei, karin enyyntei ebcesen baruunii oportuniismiin azal kereg deere garşa jiresen jabadal mən azai.

SSSR ulasiin TGK ba AKZ ədər geelgetei temeceke tukai garsan syyliin togtool bol ədər geeke, zaika zoliboroko jabadalda eris kariuu egesən, nileed olon aza yiledberinyyd bol ene garsan togtooliin udka çanariigi gyiced oilgozo angiiin daisan tedenii tuslagçad bolko zairan zoliboнuudtai temeceke zebseg bolgon absan azai.

Odoo yjede manai aza yiledberinyyd aza yiledberiiin kedəlmərçəd ba byke zəbləlte niitiin urdaa tabika daiçalkui negen zorilgo bol ədər geelgetei eris kurca temecel kiike. Ene ədər geeke, zaika zoliboroko jabadaltai temeceke tukai zaabari bol gancakan kabineedte suugaad erkilke kereg bişe karin aza yiledberiiin kedəlməriçən niitiin bodoto azal kereg deere zairan zoliboнuudtai temeceke gariin zəbseg mən bolko josotoi. Өdər geelgede kaişa keregeer karadag ajadan dagaldaka jabadaliigi ecesleн usadkaza, socialiis baiguulaltiigi gederge tataka ba ali negen çukala kemzee jabuulgannudiigi tasalduulkiin teləe angiiin daisanii zygees yyskegdedeg ene kereg jabuulgadani prolitaar angiiin kuuli zaabariaar eris kariuu əkə josotoi.

Peik.

1 əder 8 şaas kii ekənə

Buriaad-Mongol ulasiin tipograafida ədər cag. geelge, zoliborolgo zailga odoo kyrter gyiced usadkagdaa ygei gekees gadana, zarim negen yjedee ulam oloşorno geze bololtoi.

Odoo karaad yzekede egleenii azalda orolgodo zarim kedəlməriçəd aikabtar jikeer kozomdodog ba egleenii orolgoos kozomdodog ygeiç bol azal kedəlməri deeree jiresen koinoo eldeb jariidaa zugaa kiigeed 1-2 caguudiigi baradag aikabtar bulkaitai yzegdelyyd olon garadag baina.

Ene uçar baidal bol Tipograafiin byke ceekyydte yzegdeze baidag begeed ilingujaa Buriaad yseg kolbogçodiin ceekede ileer yzegdene gebel nək. Damba Canziin gegçe egleenii orolgodo oroiton ygei jiredegç bol azal deeree jiresen koinoo kyntei eldeb jariildaa kiize 1-2 caguudiigi baradagni olon dakin yzegdedeg baina şuu, iigeze ədər cagiigi geedeg uçar bol ton meketei bulkaitai kereg mən gebel zokino.

Tipograafiin byke kedəlməriçediin ba brigaadanuudiin dunda socaliis məriiceə ba gabşagaiçalalgiin delgeree ygein negen gol gereçe mən bolno bize.

Jərə byke ceekenyyd dotoroo yiledberiiin emkidkelge ba zuram bol ton muugaar tabigdasan. Enyyniigi gereçelke zyil bol maşiiniin ceeke bol 12 cagta kooliiko ba yseg kolbolgiin ceeke bol 12 kagasta kooliiko josotoi baisan aad tiime bişe yseg kolboko ceeke durasagdasan cagaas keden olon minuuta urid koolikoor garadag ba enyyn deerees kooliin gazaraa jike olon boiood, beje bejee kyliceeze eelzede baiza nileed jikaren cag baradag yzegdelyyd cag yrgelze garça baidag. Enyyn tukai gurbalzanii zygees jamarç kemzee ebtaza, enyyniigi zasagdaza bainab gekede tobçolon kiisen juuma ygei. Ene uçar bol negen talaas eesədnngeə kedəlməriiin cagiigi baraza, neləə talaas idee kooliin gazaraa aikabtar jike berkeçeel gargana.

Ene geegdesen caguudiigi byridkeze yzekede nege ədəriin geegdesen caguud bol kamta 8 cag bolko begeed nege kedəlməriçenii nege ədər dyyren kedəlmərileke cag geegdesen baina şuu.

Tipograafiin gurbalzan bol ədər geelgede kaişa keregeer kandakajaa ene oderəəs eceslen usadkag.

Şine biçegçe.

K i l i i n c a a n a

Ene ezemdelge imperialiismiin zorilgonyyd[illegible] ulam kurcadkana

Şankaiguaniigi ezelsenii todorkoi medee,

Şankai 7(T) Naidamtai medeegiin josoor Şankaiguan koto bolbol eris tes baildaa bolsonii syyleer japoontonii gartu orobo. Japoonii ceregiin kojor ataaka gederge cokigdozo gurbadakiaa taanka, broneviig, airoplaan keregleze 2 cag tukai daicaldaad kitadiin ceregyyd cukarizа japoonton Şankaiguaniigi ezelbe. Şankaiguanii urida t[illegible]ani [illegible] yn[illegible]en tobreg bolgolo. Kitadiin zygees 800 cereg ekebe, şarka[illegible] medee ygei [illegible] bari olon [illegible] tangdana. Engiin [illegible] dunda [illegible] bolsoni [illegible] zuun [illegible] iba, keden zuun [illegible].

Ciavandoo deere japoonii [illegible] ceregiin 3 sydnoo jireed cereg [illegible] kitad ceregyyd [illegible] butlgaka ygei.

Tianzinda ceregiin baildal [illegible]

Şankai 7(T). Kitadiin zasagiin gazaraas Tianzin kotodo ceregiin baldal sonoskogdobo. Nankinii zasagiin gadaadiin minister Lovenkan bol kariin gərənii posool- [illegible] Şankaiguandaki ceregiin [illegible] tula ceregiin mergezeltenigi ilgeekəer [illegible]bi.

Japoonuud Zəke [illegible]

Şankai 7(T). Kitadiin Şynsii geze augenstv in medeegeer japoonii ceregyyd bol Zeke moziin zyyn koito zygiin Kyl geze raioondo dobtolzo jabana. Mən Zeke moziin zyyn kiligi oriobo. Enyyntei negen [illegible] japoonii ceregiin 11 [illegible] tus moziin zyyn [illegible] kiin uçiraa [illegible] ekiloe.

Japoonton Şankaiguaniigi ezemdesence „nutagiin kamaakai asuudal" gene

Tokio 7(T). „Sembyn Rengoin" medeegeer Nikanuurin (Kitadiin japoonii ceregiin komaundaligça) ştaab bolbol Şankaiguanias cokirisan kitadiin ceregyydiigi nomnakaa zogsozo tus kotiin biraun koito talalaki kitadiin ceregyydiigi ceberlekiin zakiralta japoonii ceregyydte egtəbə. Ceregiin ba Gadaada keregiin ministerstveenyydiin zəbleən deere „nutagiin kamaakai asuudal" bolko Şankaiguanii [illegible] tasaldiigi [illegible] temee ab[illegible] Mən enyyntei [illegible] japoonii [illegible] „Japoon ulas bol Şankaiguanii asuudaliigi Çan-siy-lianii [illegible] Liigede [illegible] daalgaba.

Çan-siy-lian [illegible] akiba.

Mygden 7 (T) Japoonii medeegeer Şankaiguanii teləe temecelde japoonii 6 ofiteerууd alaalba, 53 ceregyyd şarkataba. Mən tus medeegeer Çan-siy-lian bol Şankai gazar teese [illegible] brigaada cereg ilgebe. Ene medeegees ulam z[illegible] japoonton bol kitadiin Şankaiguanii ceregiigi komaandalagça Ko-Zy-Fo gedediigi [illegible] jabuulgiin tula urisani arcaba.

„[illegible] Niysiin" medeegeer Çan-Siy-lian bolbol [illegible] zasagiin zakiraltiin josoor „Şankaiguaniigi ceregiin [illegible] gedergeni [illegible] ba ene [illegible] komandaligça japoontonii deere aşalkin" [illegible] Ko-Zy-Fo gegçedi egebe.

Soniinii erkilegçiigi orolegço D. Cedenii.

M e d e e c e l